

Othmar Keel e Jürg P. Müller (da san.) dasper in dals animals che vegnan menziunads en la Bibla.

ANR

Cumpogns ed inimis – animals en la Bibla

Exposiziun en il museum grischun da la natira

■ (anr/fa) Fin la mesadad da mars preschenta il museum da la natira a Cuira l'exposiziun «animals en la Bibla». Cun passa tschient exponats vulan mussar ils respunsabels da l'universitad da Friburg l'impurtanza dals animals en connex cun la cretta. «Tar las discussiuns areguard la reintroducziun dal luf e da l'urs s'haja badà che blers umans han tscherts purtrets dals animals che nun èn adina uschè differenziads e razziunals», ha ditg Jürg P. Müller, il directur dal museum grischun da la natira mardi a Cuira als represchentants dals meds da massa. Ch'i stoppia esser che la cultura biblica haja gè qua ina tscherta influenza e furmà quels purtrets. «Perquai avain nus envidà ils respunsabels dal departament per studis biblics da l'universitad da Friburg da mussar er tar nus a Cuira lur exposiziun areguard la rolla da l'animal en la Bibla.»

In svilup davent da la natira

«La serp en il paradisi, l'arca da Noah, il vadè dad aur, Jona en la balena, il Spiert sontg sco culomba, Jesus sco agnè...», ha ditg Othmar Keel, professer a l'universitad da Friburg, «en la Bibla cumparan animals sin baud mintga pagina.» Durant il temp dal Vegl Testament eran ils animals tenor

el en cumparaziun cun il mund industrialisà d'oz omnipreschents: «Sco gidanters indispensabels tar la lavur, sco funtauna da nutriment e da material, ma er sco privel en la fauna dador ils territoris cultivads da quella giada.» Ch'i saja perquai evident che da quel temp giugavan ils animals ina rolla blier pli impurtanta che pli tard. Cun ir dals onns han cumenzà ils umans sco ch'el ha ditg a sa sentir adina pli superiors als animals, «ed uschia ha entschavì la tradiziun biblica a sa distanziar da la natira.» Sco exempel ha'l numnà ils anghels: A l'entschatta avevan quels ils corps dad animals, «fin ch'ìls umans han gè l'impressiun ch'in animal na tutga betg en vischinanza da Dieu.» Perquai han survegnì ils anghels il corp d'uman e mo las alas èn restadas dad in animal.

Exposiziun dividea en differents chapitels

L'emprima part da l'exposiziun porta il titel «Pertge ch'ì vivevan en Israel urs e tschiervs sper ippopotams e crocodils». La Palestina sa chatta tranter ils continents Africa, Europa ed Asia. Perquai devi qua animals tipics africans sco l'ippopotam fin il 7avel tschientaner, u il crocodil perfin fin il 19avel tschientaner. In animal tipic

per l'Eurasia dentant era il portg selvadi che viveva er en quella regiun. Il proxim chapitel mussa pertge che las Ebreras devan a lur uffants nums sco «chan», «nursa», «asen» u «vatga». Il chaval na cumpara betg en quel connex perquai che quel vegniva duvrà da quel temp mo per far guerra ed era in «product da luxus» dals inimis da la Palestina.

Sco che Keel ha ditg gieva David a sella mo sin in asen, entant che ses figls possedevan gia chavals. «Quai è baud sco sch'ìls figls dals schais gesan in gir cun autos americans», ha'l ris. In auter chapitel mussa pertge ch'ì existan differenzas tranter las sorts da charn, «nus mangiain per exempel charn-portg, ils Gideus ed ils Muslims en Palestina dentant betg.» E sco ultim pon ins er s'infurmar pertge che la columba persunifitgescha al medem mument la deessa Venus ed il Spiert sontg. Ils texts tar ils differents exponants survegnan ils visitadurs en furma d'in bel cudeschet illustrà.

L'exposiziun «Animals en la Bibla» en il museum grischun da la natira a Cuira vegn mussada fin ils 11 da mars 2001. Gievgia, ils 18 da schaner a las 19.00 ha lieu qua in'orientaziun per la magistraglia e mesemna, ils 24 da schaner vegn purschida a mezdì ina visita guidada da l'exposiziun.